התכלת פרק רביעי מנחות

מו.

שאם הוזקקו זה לזה. שהיו כיחד ואח"כ אחד לחם או כבשים שמעכבין זה לזה והעותר לפניו יצא לבית הטריפה לנדמה בתחוב תכילו: **ואיזו זיקה שלהן.** הקובעתן יחד: **שחיטה.** שאם היה לחם בשעת שחיטה ואח"כ אחד או לחם או כבשים אחד הכל: **תנופה.** ב) כבשים היו מניפין

ואיזו היא זיקה שלהן זו שחיטה. דאם אחד הלחם ואחדו הכבשים ואם אחדו הכבשים אחד הלחם והיינו כרבי דאמר לקמן (ד' מז.) כבשי עצרת אין מקדשין הלחם אלא בשחיטה ולרבי אלעזר בר' שמעון ג) (קשה) נהי דאם אחד הלחם אחדו הכבשים כדאמר רבי יוחנן לקמן (שם) הכל מודים שצריך שיהא לחם בשעת שחיטה מכ"מ אחדו כבשים אחמי אחד הלחם הא אית ליה פדיון ד) (כדפי' בקונט') בפ"ק דפסחים (ד' יג.) גבי לחמי תודה ונפרקינהו ונפקינהו לחולין כמאן כרבי דאמר וכו' משמע דלרבי אלעזר בר"ש נפקי לחולין ולא מסתבר לחלק דשאני הכא דאיכא תנופה ממיים דהא מספקא לן אי עושה זיקה כל שכן דלא מסייעא לקדש ומו דאמרינן לקמן (ד' מז:) שתי שני כבשים על מרכבה תנות מוסך שתים מהן ה) ומיניהן והשאר נאכלות בפדיון אע"ג דאיכא תנופה ו) בכולהו ול"ע ומשמע התם דלרבי אלעזר בר' שמעון פודן בחוץ ומאכלין בחוץ והא דאיפלגינו אחני ורבא לקמן (שם.) כמילתיה דרבי דאמר קדוש ואינו קדוש אחני אמר קדוש ואינו ז) ניתר רבא אמר קדוש ואינו ח) נפדה ואמרי' לאחני תפיס פדיונו לרבא לא תפיס אלמא לאחני לרבי שמעון נפקי לחולין ואם כן מאי אחד הלחם דהכא ואין לומר אחד מליקרב דפשיטא ט) דאמרי מזו יא] י) לדבר אחר מ"ש מלחם אחר וש"מ כיון דנפדו פקעה קדושת תנור ורבי דסבירא ליה תנור מקדש כ) אי אפי' לה בתנור דחול לא מקדשו ותימה הוא וא"ל דלאחני תפיס פדיונו ולא נפיק לחולין והשתא ניחא לשון תפיס דהוה ליה למימר נפדה ותדע דהא רבי הוא דאמר תנור מקדש כ) אי אפי' לה בתנור דחול לא מקדשו ותימה הוא וא"ל דלאחני תפיס פדיונו ולא נפיק לחולין והשתא ניחא לשון תפיס דהוה ליה למימר נפדה ותדע דהא רבי הוא דאמר תנור מקדש כפוף רבי ישמעאל (לקמן עב:) ותנן (לקמן ד' ק:) המנחות והנסכים אין להם פדיון משקדשו בכלי ואמי אחד הלחם נמי איקרי מנחה לקמן (ד' נב:) מיהו יש לחלק בין מנחה דבהדי זבח למנחה לחודה כדאיתא בפ"ק (לעיל ו.) והא דלא קאמר איכא בייניהו אלינא דאחני דלרבי אלעזר ברבי שמעון יכול לפדות את הלחם ולרבי אינו יכול יכו] וא"ל הא דרבי אלעזר בר' שמעון נמי הכי אית ליה אי ס"ל דתנור מקדש ולאו מטעמיה דהכא ט) דפליג עליה אחד לאמלי דמפרש איכא בייניהו לאיפקולי ביולא קדושת כלי אינו מועיל דבר כמו שהוכחתי בפ"ק (שם דף ו.) וסוגיא דפסחים (דף יג.):

דסברה דלרבי לא נפקי לחולין כרבא אחיא דלאחני תודה לית להו תנור וא"כ לאחני נפקי לחולין ותימה דמשמע הכא דאי תנופה עושה זיקה ט) **אחד הלחם אחדו הכבשים** ואמאי הא מדרבי אלעזר בר' שמעון נשמע דקודם שחיטה לרבי כקודש זריקה לר"א כרבי שמעון דמי יג] ט) ואין להם פדיון לכולי עלמא כדאיתא לקמן (דף מז:) גבי שוחט כבשים על ד' חלות דלר"א כרבי שמעון פודן בחוץ וא"ל דהכא קסבר תנור מקדש ולקמן קא סבר אין תנור מקדש והלכך שמעתין אחיא שפיר אף לר"א כר' שמעון אי קסבר אין תנור מקדש אי נמי התם אפילו אפשר בנת אחת אין התנור מקדשן כיון דלא נולד ובערבה יד] (פוסקה דף מט.) ט) דאין שיעור למים מצי למלאות בחבית מקודשת ולא איפסלי בלינה אי נמי אפילו הכא דאי תנופה עושה זיקה ט) ומיגו דחזו לקרבן דאי בעי מנייף אלימי למיתפס פדיונו והא דנסוף רבי ישמעאל (לקמן דף עב:) משמע דאיפלגינו אי ר"א ורבי שמעון אי הוקבעו בשחיטה אי לא הוקבעו ופירש בקונטרס לבטונתן דאם זבח אחר הא ליתא דאיפלגינו בתנופה חזקינן זה לזה אם תנופה עושה זיקה ועוד קשה דמשמע דלר"א יכול לבטונתן בשם זבח אחר והא ליתא דלכולי עלמא אינו יכול לבטונתן בשם זבח אחר לפירוש דפירשנו אלא התם מיירי לאפקולי ביולא: **נפרים** לחמה. תלת גווני קתני נפרס יצא נטמא וכולהו בריר"מ ול"ע שלא יקפה מכאן ט) לרבא דאמר בפ"ק (לעיל דף יב:) דלמ"ד טז] זריקה מועלת ביולא דבאחרות מודה: **משششתה** נטמא לחמה הדם יורק והבשר יאכל וידי נדרו יצא והלחם פסול: כך גירסת איתא אתיא כר"ע ולרבנן אין הצבע מרצה על אכילות אבל ר"א אומר לעולם שפיר אית ליה הצבע מרצה על אכילות כדאיתא בהקומץ רבה: יט] שלמים. ר"ל דלא דמי דנבי תודה הוה מקרא דנבי תודה כתיב זאת תורת זבח השלמים אם על תודה יקריבנו וגו' ע"כ תוס':

אשאם הוזקקו זה לזה שמעכבין זה את זה ואיזה הוא זיקה שלהן ב שחיטה אמר עולא בעו במערבא תנופה עושה זיקה או אינו עושה זיקה פשוט ליה מדרבי יוחנן דאמר רבי יוחנן שחיטה עושה זיקה מכלל דתנופה אינו עושה זיקה דר' יוחנן גופא קא מיבעיא ליה מיפשט פשיטא ליה לרבי יוחנן דשחיטה עושה זיקה ותנופה אינו עושה זיקה או דלמא שחיטה פשיטא ליה ותנופה מספקא ליה תיקו א"ל ר' יהודה בר חנינא לרב הונא בריה דרב יהושע והא כי כתיב יקודש יהיו לה' לכהן בתר תנופה כתיב ופליגי בן ננס ור' עקיבא וליטעמיך בתר תנופה ולא בתר שחיטה אלא מאי אית לך למימרא מעיקרא קאי ומאי קדש יהיו לה' לכהן דבר שסופו לכהן הכא נמי דבר שסופו לכהן ושחיטה עושה זיקה ורמינהי ג עד שלא שחטה נפרס לחמה יביא לחם אחר ושוחט משششתה נפרס לחמה הדם יזרק והבשר יאכל וידי נדרו לא יצא והלחם פסול נזרק הדם תורם מן השלם על הפרוס ד עד שלא שחטה יצא לחמה מכניסה ושוחט משششתה יצא לחמה הדם יזרק והבשר יאכל וידי נדרו לא יצא והלחם פסול נזרק הדם תורם ממה שבפנים על שבחוץ עד שלא שחטה נטמא לחמה מביא לחם אחר ושוחט משششתה נטמא לחמה הדם יזרק והבשר יאכל וידי נדרו יצא שהציץ מרצה על הטמא והלחם פסול נזרק הדם תורם מן הטהור על הטמא ואי ס"ד שחיטה עושה זיקה כיון דהוזקקו זה לזה בשחיטה איפסיל ליה ה) לחם תיפסל נמי תודה ו) שאני תודה דרחמנא קרייה שלמים מה שלמים קרבים בלא לחם אף ז) תודה קרבה בלא לחם א"ר ירמיה אם תמצא לומר תנופה עושה זיקה אבד הלחם

אבדו

נעו

שלמי תודה. תודת שלמיי, מלמדנו לעיל מה שלמים קרבי בלא לחם אף תודה קרבה בלא לחם וכו' (להלן מז.).

רבינו גרשום

שאם הוזקקו זה לזה שאם נשחטו הכבשים ה) לשם הלחם: תנופה קודם שחיטה עושה זיקה אי לא: א"ל רב יהודה אמאי מספקא לי' בתנופה אי עושה (זיקה) והכתיב קדש יהיו לה' לכהן בתר הנופה כתיב דרישיה דקרא כתיב והניף אותם. ופליגי בן ננס ור' עקיבא ואי סלקא דעתך דתנופה עושה זיקה אמאי פליגי. אלא מדפליגי ש"מ דשחיטה להו דתנופה אינה עושה זיקה ומשום הכי פליגי: ולטעמיך הא כתר שחיטה נמי כתי' יהיו לה' לכהן שכבר נשחט וראוי לכהן מי ניחא נמי דבתר שחיטה פליגי הא"ר יוחנן הכל מודים אלא מאי אית לך למימר מדעיקרא קאי כלומר הא' קרא לאו בתר שחיטה כתי' אלא קודם שחיטה ומאי קדש לה' לכהן דבר שסופו לכהן לאחר שנשחט: הכא נמי לא תיכא דבתר תנופה כתיב אלא קודם תנופה וקודם תנופה פליגי הילכך אכתי מספקא א' תנופה עושה זיקה אי לא: עד שלא שחטה נפרס לחמה של תודה: הדם יזרק שלא לשם תודה אלא לשם שלמים. והבשר יאכל שלא לשם תודה והלחם פסול משום רשחיטת הוכח מקדש הלחם משום הכי אינו מביא לחם אחר מאחר שנשחט אלא הלחם פסול: נזרק הדם ואח"כ נפרס הואיל ודזריקה מתרת ובשעת זריקה היה שלם כשר הוא הלחם אבל תורם מן השלם על הפרוס הייני תורם דמארבעים חלות היה תורם ד' אחת מכל מין דכתיב והקריב ממנו אחד שלא ישול פרוס מכל קרבן תרומה לה' יוצא דינו כנפרס: אבל נטמא לחמה יש לו דין אחר:

הדם יזרק לשום תודה והבשר יאכל לשום תודה וידי נדרו יצא דצין מרצה על אכילות ואין מרצה על יוצא: שאני תודה דרחמנא קרייה שלמים דכתיב וזאת תורת זבח השלמים וגו' אם על תודה יקריבנו משום הכין הדם יזרק לשם שלמים כי נטמא הלחם. ואי אמרת הואיל וכן הוא בכשרי עצרת שהזקיקו עם הלחם בשחיטה אמאי מעכבי הלחם הא איקרו שלמים דכתיב ושני כבשים בני שנה לזבח שלמים ג) הא לא קשיא זבח שלמים איקרו ולא דבר אחר אבל הבא איקרי תודה ואיקרי זבח שלמים:

ה) אולי נ"ל שאם נשחטו הכבשים ואח"כ אחד הלחם אחדו הכבשים. ו) עי' תוס' ד"ה דלמאמר:

עין משפט נר מצוה

א (מיי' פי"ז מהלכות פסולי המקדש הלכה כו): קד ב מיי' פ"ח מהלכות מחוסרין וטבילה הל' יט ופי"ז מהל' פסולי המקדש הלכה יח:

קה ג ד מיי' פי"ב מהל' פסולי המקדש הלכה יד:

תורה אור השלם

ג. והניף הכהן אתם על לחם הבכורים תנופה לפני יי על שני כבשים קדש יהיו ליי לכהן:

ויקרא כג כ

שיטה מקובצת

ה) לחם ותיפסל: ו) תודה קרבה בלא לחם. ודוקא שלא לשמה מקריב לה א"נ אפילו לשמה: ז) הכבשים: ח) הפנים נמר. גליון א"נ משום דכתיב אחד מכל קרבן שלא יטול פרוס ובענין שיהא כולן ראויות לכהן. תו"ח. ועיין תוס' לקמן (דף נב ע"ב): ט) מנחה בלחם תודה: י) תיבות קדש קדשים הוא נמחק: יא) תודה. עיין תוס' לקמן (דף מז ע"ב): יב) חודם דכתיב: יג) שומאה: הלחם פסול. ולא ידענא אמאי כיון דזריקה כשירה לחם השהור אמאי פסול הגראה בעיני דנרסי' ודי' נדרו לא יצא והאי תנא סבירא ליה אין הצבע מרצה על אכילה וכן מצאתיה בתוספתא ולבי מגמגם: יד) תיבת משמע בס"א אינו: טו) חזו לכבשים אחרים דמאי שנא. ועיין תוס' לקמן (דף נ ע"ב): יז) יכול. גליון ר"ל דלא חשיב נפקוהא דכיון דליבי הא דלא נפקי לחולין הייני משום דתנור מקדש ר"נ הו"א לרבי אלעזר אי סבר דתנור מקדש אבל לאפוקולי ביולא (רמשנו) דחשיב כאין הם הדבר תלוי בשחיטה: יח) דמי דיש: יט) הערבה דאמרי' קסבר דאין שיעור למים ואי מייתי בלינה אבל אי אמרינן דיש שיעור: כ) כלומר אינו ר"ל שיהא לו פדיון: כא) דלמ"ד אין זריקה: יח) פסול כולל. אפי' המהור: יט) אליעזר מרצה יע"כ לא קאמר רבי עקיבא דזריקה מועלת ליוצא ה"מ לאומרים אבל בלחמי תודה דלאו נטיה דזביחה לוצא דאין דזריקה מועלת ליוצא לכ"ע והני משמע פ' כל הדרין (דף צא ע"א) גבי אומרים קדשים קלים בשיצאו ומתני פלוגתייהו כי הדר עיילינהו בראיתנו אבראי כ"ע לא פליגי ומשני ה"מ גבי שתי הלחם דלאו נוטיה דזבח הן כך תירץ הר"מ. תו"ח. וא"כ אפשר דהאי בריתא אתיא כר"ע ולדידיה אין הצבע מרצה על אכילות אבל ר"א אומר לעולם שפיר אית ליה הצבע מרצה על אכילות כדאיתא בהקומץ רבה: יט) שלמים. ר"ל דלא דמי דנבי תודה הוה מקרא דנבי תודה כתיב זאת תורת זבח השלמים אם על תודה יקריבנו וגו' ע"כ תוס':

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com